

Trollhætta

KROKSKAUEN —

Sus fra svarte graner op i Himlen
og en liten bekk som heter «Lomma»
mellom stein og ur. —

Kongler står og roter rundt i stjernevrillen
kaster frø på tersklen
til Vår Herres havedør.

Vårmåne-sigd på halv og skjeive
klipper granekroner i en trollvendt ås,
det mørkner på et fjøsnåv langt dernede
og ku og kvie står og orter
stilt på bås.

Men stuten står og stimer frem mot sommer'n,
mot saftig lusehatt i skogehall,
og Langbru-gampen står og uro times
mot stargras kjervet
under Ørsjøvall.

Kjære dig — å er det vel for voller
som ligger der så skuggestilt og ødt
og folkforlatte støtt?
Hå — det er nok Mattisplassen det, dom kaller,
mellom lau og koller
utmed der er huldra født. —

Trehørnings-sjø'n med bratte strander,
huldra går og meiter der med stang og tøm.
Der ramler tore-slått på haretampen
og haugafolk fra Rethel-kampen
bor der støtt.

Det suser og det knepper så i skogen,
 det brenner blålys over kjønn og myr,
 og så er det alle gamle, morkne stubber
 med måssåskimmer
 som i eventyr.

Fagre Gyrihaug i månenetter!
 Fagre Laulivoll med geit og krøtter
 hjem mot solefall!
 Hauk fra seterjenter som mot helgeleite
 blåser lur og svinger
 sig i leik og dansetrall.
 Ringeriksbygder! Innlandssjøer!
 ligger stilt og drømmer under åsens fot.
 Mariakirkens klokke kan du høre
 midnattsleite ringe frelsebot
 fjernt imot.

Midtsommerdagen flør og solen renner
 i Krokkleiv-skaret over to som står
 med munn mot munn og sol i sine hender
 og livets groleik
 gjennom unge år.

Thv. E. Solberg.

GAMLE VEIER

AV KONSERVATOR TH. PETERSEN

Av et foredrag.

I.

Det er vel kjent hvordan vårt veivesen har gjennomgått en meget sterk utvikling i løpet av de siste halvhundre år, en utvikling som har skapt de brede chausséer, som trosser all slags terreng, og som er tilpasset den stigende konkurranse mellom bil og jernbane.

Som en vei som her ved Trondhjem representerer den *nye* tid, vil jeg nevnte Bynesveien, den nyeste forbindelse mellom byen og Byneset. I motsetning hertil står den *gamle* Bynesvei, som fører gjennom Gramskaret, over Tømmerdalen og ned til gårdene By, som har gitt Byneset sitt navn. Mens den *nye* vei konstruktivt trekkes av ingeniører, har den *gamle* vei skapt sig selv ut fra et naturlig behov for samkvem eller for å nå visse mål, og følger plastisk terrenget. Paradoksalt er det sagt at geiten har vært Norges første veimester. «De äldsta vägarna sträcktes av jägare, fiskare och boskap», skriver en svensk forfatter.

Under den *eldre* periode av steinalderen, da kulturen ennå ikke er nådd ut over det rene fangststadium, og mennesket etter de oldfund som vi hittil har kjennskap til, her i Norge bare sees å ha holdt til ute ved kysten eller ved fjordene, har sjøen vært den store ferdselsvei, og *eikjen* eller den uthulte trestamme, som dengang sikkert var den eneste form for båt, utfylte på en utmerket måte kravet til ferdselsmiddel, ganske som de innfødte i Afrika den dag i dag trafikerer elver og sjøer i svære kanoer. Fra de enkelte fangstplasser må vi dessuten tenke oss at der har ført stier op i jaktterrenget, tildels visstnok over store strekninger.